

ကနဦး လိုအပ်မှု လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း သင်တန်း

ကနဦး လိုအပ်မှု လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း မိတ်ဆက်

ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ

0

ကနဦး လိုအပ်ချက် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
ဆိုတာဘာလဲ

02

ဆန်းစစ်မှုနယ်ပယ်

03

ဘာကြောင့်ကနဦးလိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်မှု
ပြုလုပ်ရသလဲ

04

ဆန်းစစ်မှုများသည်
လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ စီမံချက်
စက်ဝန်း (HPC) တွင် မည်သည့်နေရာမှ
ပါဝင်သနည်း။

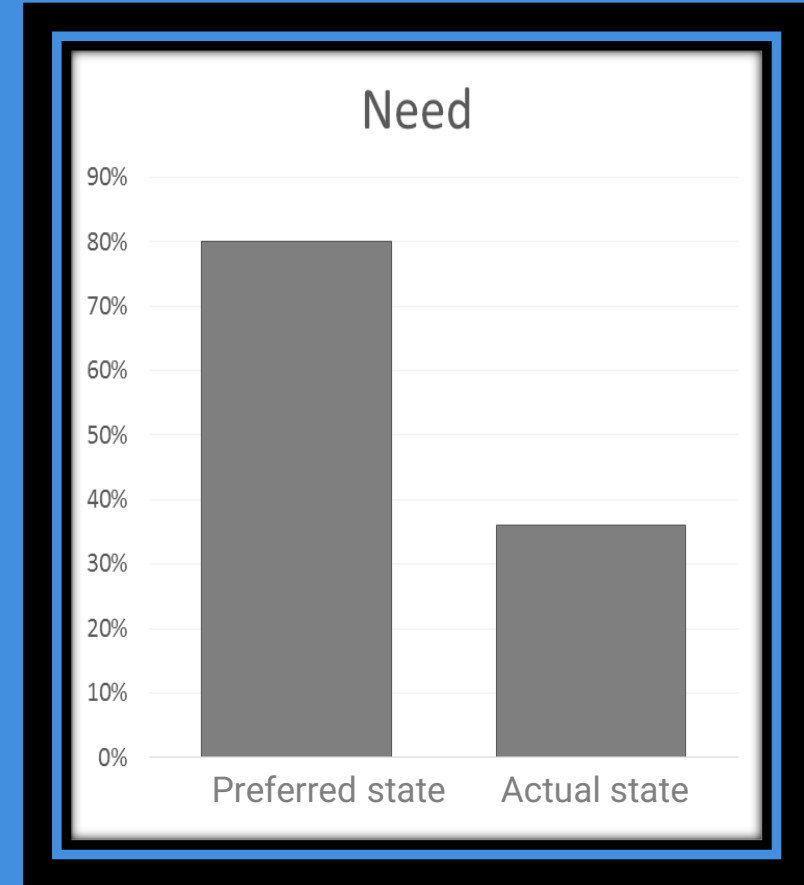
05

ဆန်းစစ်မှု ရလဒ်များကို မည်သို့
အသုံးပြုမည်နည်း

အခြေခံသဘောတရားနှင့် အသုံးအနှုန်းများ

လိုအပ်ချက်ဆိုသည်မှာ

- အသက်ရှင်ရန်လိုအပ်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများ
နှင့်အခြေခံကျသည့်ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကွာဟမှု
နှင့်ပြတ်လတ် နေမှုများ
- နိုင်ငံတိုင်းတွင်ဘေးမဖြစ်ခင်ကပင် လိုအပ် ချက်များစွာရှိနေသည်။
- စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင်ဘေးမဖြစ်မှီနှင့်
ဘေးဖြစ်ပြီးလိုအပ်ချက်တို့အားခွဲခြားရန်



ကနဦး လိုအပ်ချက် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း ဆိုတာဘာလဲ?

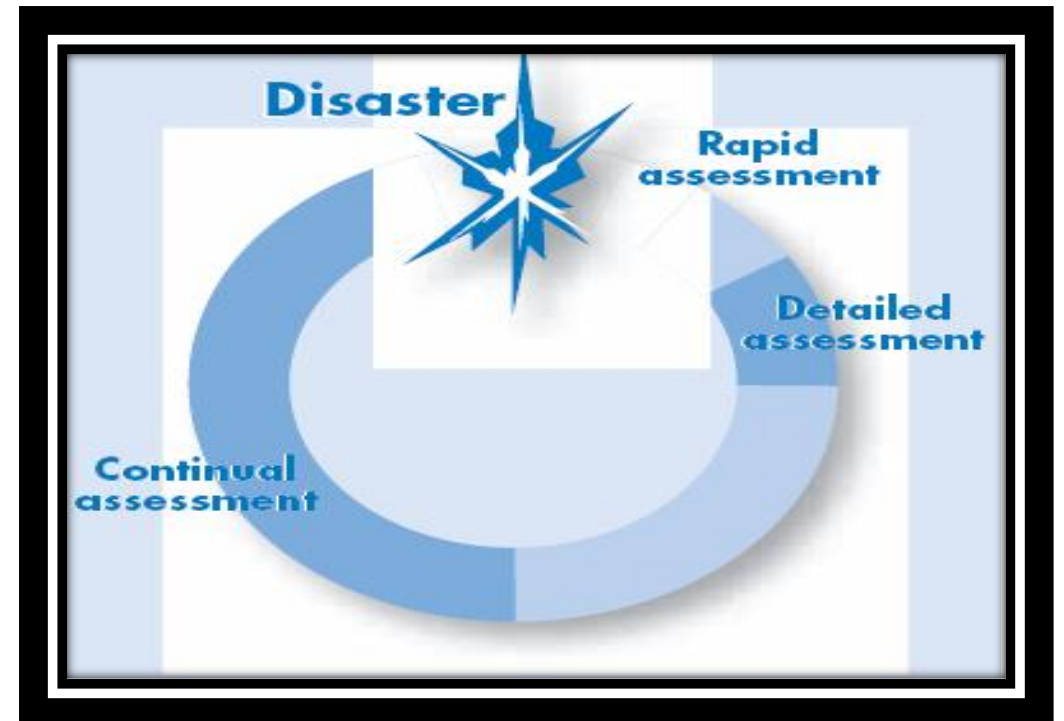
- ကနဦး လိုအပ်ချက် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း သည် လူထုလိုအပ်ချက်များအပေါ်တူညီစွာနားလည် သိရှိစေရန် အတွက် အစိုးရဌာန၊ အမျိုးမျိုးသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အစုအဖွဲ့/ကဏ္ဍတို့မှ စုပေါင်းပြီး နည်းလမ်း တစ်ခုတည်းဖြင့် ကောက်ယူဆန်းစစ်သည့် ဖြစ်စဉ်ဖြစ်သည်။
- ကနဦး လိုအပ်ချက် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းသည် လူသားချင်းစာနာမှုအခြေအနေအား လျင်မြန်စွာ ခြုံငုံသုံးသပ်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးသည့် ကဏ္ဍပေါင်းစုံ၊ အေဂျင်စီပေါင်းစုံ ယန္တရားတစ်ခု ဖြစ်သည့်အပြင်
 - လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာတုံ့ပြန်မှု၏ အစောပိုင်းအဆင့်များတွင် အထောက်အထားအခြေခံဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချခြင်းကို ပံ့ပိုးရန်
 - ကွဲပြားခြားနားသောထိခိုက်ခံအုပ်စုများတွင် လူသားချင်းစာနာမှုလိုအပ်ချက်များ ကွဲပြားပုံကိုသိနားလည်စေရန်
 - လိုအပ်ချက်များနှင့်တုံ့ပြန်ရန် ဒေသဆင့်/နိုင်ငံတော်အဆင့် စွမ်းဆောင်ရည်တို့အကြား ကွာဟချက်များ ရှိနိုင်ကြောင်းဖော်ထုတ်ရန်
 - လိုအပ်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ထပ်မံဖော်ထုတ်ရန်
- ကနဦး လိုအပ်ချက် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းသည် အစိုးရနှင့်လူသားချင်းစာနာမှုအဖွဲ့တို့အား ဘေးတုန့်ပြန်ရာတွင် မည်သူမျှမကျန်ရစ်စေရန်၊ ကွာဟချက်များမရှိအောင်ကူညီပေးသည်။
- အထူးသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ၎င်းတို့နှင့်ကိုက်ညီသည့် လိုအပ်ချက်များဖော်ထုတ်ပေးသည်။

အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

- အရေးပေါ်အကူအညီသည် လတ်တလော လိုအပ်ချက်များအပေါ် အခြေခံသည်။
- လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းများဖြင့် အကူအညီကို ဖော်ထုတ်ခြင်း
 - ဘယ်လိုဝန်ဆောင်မှုတွေ လိုအပ်လဲ။
 - ဦးစားပေးတွေက ဘာတွေလဲ။
 - ဘယ်လောက်ပမာဏလဲ။
- ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် အထောက်အကူပြုခြင်း
 - ချက်ချင်း နှင့် သင့်လျော်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှု
 - မြန်မြန်ဆန်ဆန် စတင်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စေရန်
 - အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် အသက်အန္တရာယ်၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် အရင်းအမြစ်များ ဆုံးရှုံးမှုကို လျော့ချရန်
 - အရည်အသွေးပြည့်မီသော အချက်အလက်များကို စုဆောင်းခြင်းဖြင့် ပိုမိုထိရောက်သော တုံ့ပြန်မှု နည်းလမ်း ချမှတ်ရန်

လေ့လာဆန်းစစ်မှုပုံစံများ

- ✓ ပျက်စီးမှုနှင့်ဆုံးရှုံးမှုစစ်တမ်း (DALA) – DDM (ဘေး/စီမံ)/CSO
- ✓ ကနဦးပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုနှင့်လိုအပ်ချက်စစ်တမ်း (RDNA) – MRCS
- ✓ လိုအပ်ချက်စစ်တမ်း
 - ကနဦးလိုအပ်ချက်စစ်တမ်း
 - ကဏ္ဍပေါင်းစုံစစ်တမ်း
- ✓ ကဏ္ဍအလိုက်သီးသန့်စစ်တမ်း
 - စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု
 - အမိုးအကာ
 - ပညာရေး



ဆန်းစစ်မှုနယ်ပယ်

- အားလုံးသည်မတူညီကြပါ။
- မတူညီသည့်သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ (အချိန်အတိုင်းတာ၊ အသေးစိတ်ရရှိနိုင်မှု၊ ဆန်းစစ်မည့်နယ်မြေ၊ မတူညီသည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ)



အရေးပေါ်အခြေအနေအားတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ရရှိနိုင်မည့် အချက်အလက်အမျိုးအစား

အခြေခံ အချက်အလက်

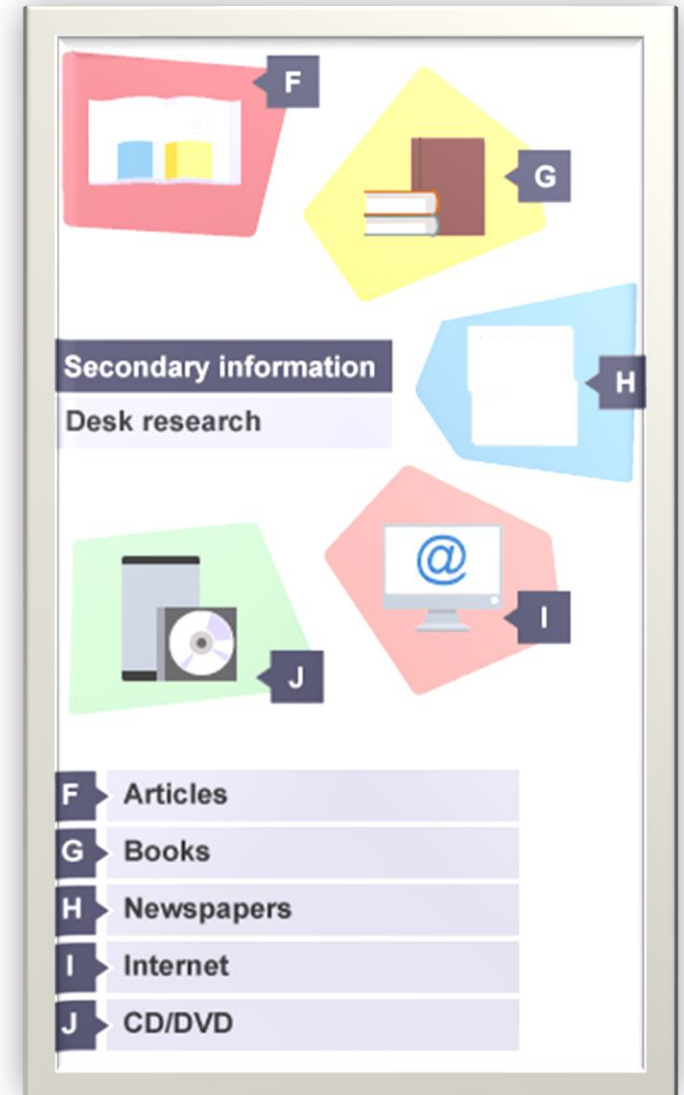
- အခြေခံအချက်အလက် သည်တစ်ဦးချင်း မေးမြန်းခြင်း၊ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းနှင့်တိုက်ရိုက် လေ့လာခြင်း စသည့်နည်းလမ်းတို့ဖြင့် ကွင်းဆင်းကောက်ယူ လာသည့်အချက်အလက်အသစ်များဖြစ်သည်။
- အခြေအနေအားအချိန်နှင့်တပြေးညီအသေးစိတ်ဖော်ပြနိုင်သည့်အတွက်အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။
- ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန်အတွက်တိကျသည့် အချက်အလက်ဖြစ်သည်။



အရေးပေါ်အခြေအနေအားတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ရရှိနိုင်မည့် အချက်အလက်အမျိုးအစား

မီဌမ်းအချက်အလက်

- မီဌမ်းအချက်အလက်သည် ဘေးမဖြစ်မှီအစိုးရ (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့အစည်းများမှ ကောက်ယူထားသောစာရင်းသည်။ လူဦးရေစာရင်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများ စာရင်းတို့ပါဝင်သည်။
- အခြေခံအချက်အလက်ကောက်ယူရန်အဆင်မပြေသည့် အချိန်တွင် ဘေးသက်ရောက်မှုကိုဖော်ထုတ်နိုင်စေရန် ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။
- ဘေးသက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာကိုသေချာသိရှိဖို့ရန် အတွက် အဆိုပါ ပုံစံနှစ်ခုလုံးကိုနှိုင်းယှဉ်သုံးစွဲသည်။



အရေအတွက် နှင့် အရည်အသွေး

🔢 Quantitative

- Measurable
- Numbers & Statistics
- Demographics
- Costs
- Weight
- Utility
- Quantity

ဘယ်လောက်လဲ၊ ဘယ်လောက် ပမာဏလဲ
(How many and how much?)

အရေအတွက်ပြ အချက်အလက်: လူထုအပေါ်
ဘေးသက်ရောက်သည်ကို ကိန်းကဏ္ဍနဲ့ ဖြင့်ဖော် ပြခြင်းဖြင့်
လူသားချင်း စာနာမှုဘေးဖြစ်စဉ်ဆိုင်ရာအတိုင်းအတာ၊
ပမာဏတို့ကိုဖော်ပြသည်။

♥ Qualitative

- Observable but non-quantifiable
- Descriptions
- Behaviors
- Appearance
- Beauty
- Aesthetics
- Quality

ဘယ်လိုလဲ၊ ဘာကြောင့်လဲ
(How and why?)

အရည်အသွေးပြအချက်အလက်: ဘေးသင့်လူထု
အပေါ်တွင်ဘေးသက်ရောက်မှု၏ သဘာဝကို
ဖော်ပြသည်။

ဘာကြောင့်ကနဦးလိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ရသလဲ?

အောက်ပါတို့အားဖော်ထုတ်ပေးသည်။

- သဘာဝဘေးသက်ရောက်မှုအားခြုံငုံသောပုံရိပ်ကိုလျှင်မြန်စွာရရှိနိုင်သည်။
- မည်သည့်နေရာကအပြင်းထန်ဆုံးထိခိုက်ခဲ့သလဲ?
- မည်သည့်လူထုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသလဲ?
- မည်ကဲ့သို့အဆောက်အဦးများပျက်စီးခဲ့ရသလဲ?
- လူထုလိုအပ်ချက်နှင့်ဦးစားပေးပံ့ပိုးရမည့်အရာများ?
- ဘေးသင့်လူထုခံစားနေရသည့်အန္တရာယ်များ

ကနဦးလိုအပ်ချက်စစ်တမ်းသည်ကဏ္ဍအလိုက်အသေးစိတ်ကျသည့်စစ်တမ်းမဟုတ်၊
အသေးစိတ်ဆန်းစစ်ချက်ကိုယင်းနောက်တွင်ကောက်ယူသည်။



အခြေခံအချက်များရယူရန်

စစ်တမ်းတစ်ခုတွင်အောက်ပါအဓိကအချက်အလက်(၃)ခုပါဝင်ရမည်။

ဘယ်နေရာ - ဘေးပိုပြီးသက်ရောက်ခဲ့သည့်နေရာ(သို့မဟုတ်) အဆိုးဝါးဆုံးနေရာ

မည်သူ - လူသားချင်းစာနာမှုအထောက်အပံ့လိုအပ်သည့်အုပ်စုများနှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ

ဘာလိုအပ်သလဲ - ချက်ချင်းလိုအပ်သည့် ကဏ္ဍများနှင့်ဆက်လက်ဦးတည်ရမည့်အရာများ



ဘေးသင့်လူထု

- အရေးပေါ်အခြေအနေကြောင့်အခြေအနေပြောင်းလဲသွားသည့် ဘေးသင့်အိမ်ထောင်စု နှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်၊
- ဘေးသက်ရောက်မှုအားကျော်လွှားခဲ့ရသည့်ဘေးသင့်လူထု
- ဘေးကိုတိုက်ရိုက်(သို့မဟုတ်)သွယ်ဝိုက်ခံစားရသည့် လူထု



ထိခိုက်လွယ်သူများ

- ဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် အထူးသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။
- ထိခိုက်လွယ်သူများမှာ လူထုအတွင်းရှိ အခြားသော သူများနှင့် မတူညီသော သို့မဟုတ် ပိုမိုသောခက်ခဲခြင်းများကို ရင်ဆိုင်ရနိုင်ခြေရှိသူများဖြစ်ကြသည်။
- ထိုသူများသည် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်အခါ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း နှင့်ယင်းတို့ ၏ လိုအပ်ချက်များကိုရရှိရန်စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်နည်းပါးသည်။
- ထိခိုက်လွယ်ခြင်းသည် များစွာသော အကြောင်းရင်းခံတို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ-ထိုသူတို့၏ကျားမဆိုင်အနေအထား၊ လူမှုရေးအခြေအနေ၊ နေထိုင်ရာ အရပ်ဒေသ တည် ရှိမှု၊ ယင်းတို့၏လူမျိုးစု
- လူထုအတွင်းတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုနှင့် ယင်းတို့ကိုယ်တိုင် ဖော်ထုတ်ပြသရန်မှာ ယင်းတို့အတွက် အခက်အခဲရှိနိုင်သည်။ ဥပမာ- ယင်းတို့ နေထိုင်ရာအရပ်ကို ရောက်ရှိရန်ခက်ခဲခြင်း၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှ ကင်းဝေးနေခြင်း၊ သွားလာနိုင်မှု မရှိခြင်း



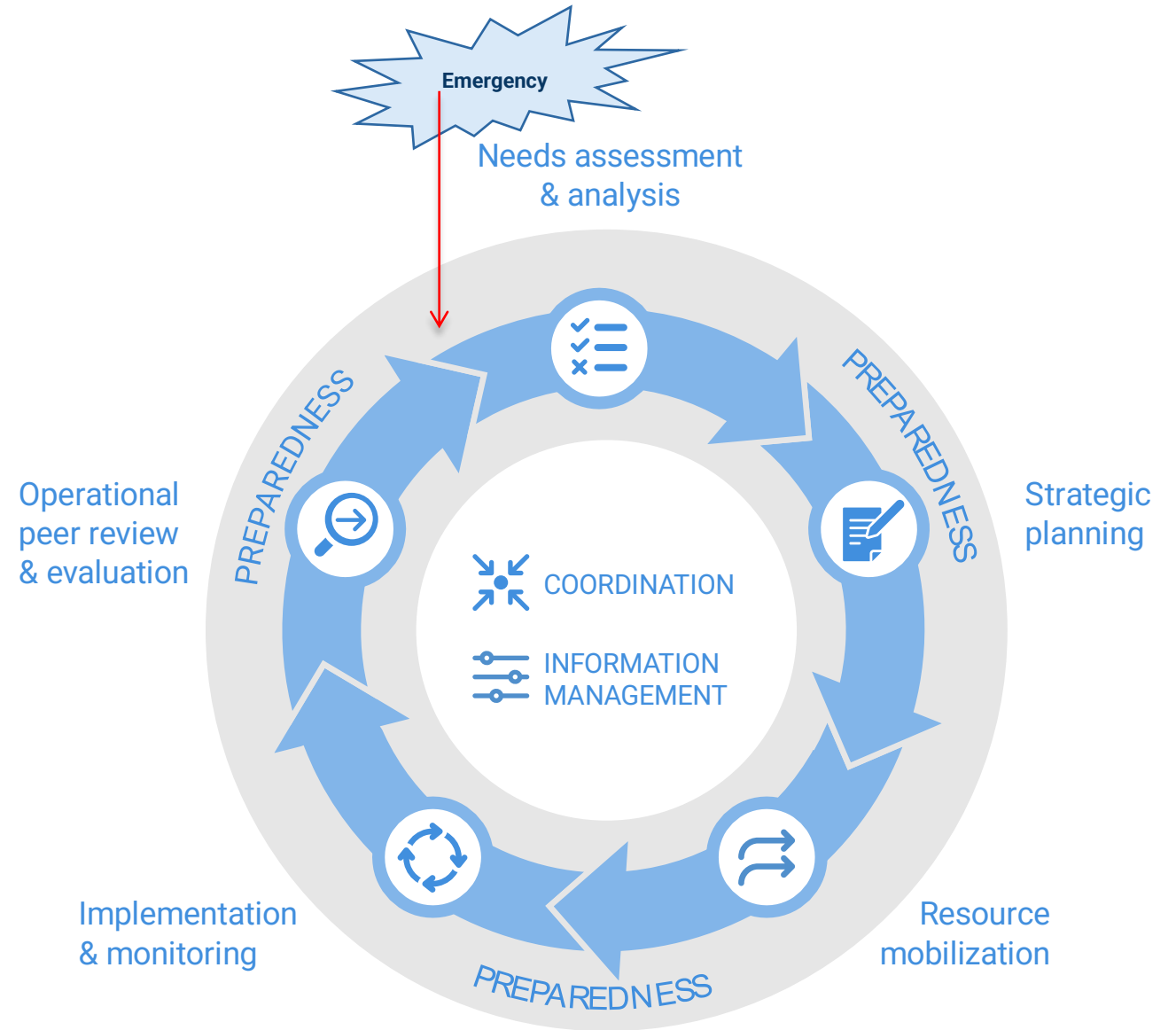
A food distribution to people affected by floods in Eljale, Somalia, May 2020. Credit: OCHA/Warsame

ဥပမာပြ ထိခိုက်လွယ်သည့်အုပ်စုများ

- **မသန်စွမ်းသူများ** - စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မသန်စွမ်းသူများပါဝင်သည်။
- **ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နို့တိုက်မိခင်များ** - ဤမေးခွန်းတွင် ဆင်ခြင်ရမည်မှာ တစ်ချို့သော အမျိုးသမီးများသည် သူတို့ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းကိုအများရှေ့တွင် မပြောပြလိုခြင်း
- **မိဘအုပ်ထိန်းသူနှင့် ကွဲကွာနေသည့်ကလေးများ** - မိဘရင်းနှင့်သော်လည်းကောင်း အုပ်ထိန်းသူနှင့်သော်လည်းကောင်းကွဲကွာနေသည့်အခြားအရွယ်ရောက်သူများမှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့်ကလေးများ
- **အဖော်မပါ လူကြီးများနှင့်ကွဲကွာနေသည့်ကလေးများ** - မိဘအရင်းနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အုပ်ထိန်းသူနှင့်သော်လည်းကောင်းကွဲကွာခြင်း။ အခြားသော အရွယ်ရောက်ပြီးသူများမှလည်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းမရှိသည့် ကလေးများ
- **အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု** - လက်ထပ်ထားသော်လည်း ခင်ပွန်းမှထောက်ပံ့ခြင်းမရှိသည့် ဇနီးသည်အမျိုးသမီးများ၊ ယင်းအမျိုးအစားတွင် အိမ်ထောင်ကွဲအမျိုးသမီးများနှင့် မုဆိုးမများပါဝင်သည်။



ဆန်းစစ်မှုများသည် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ စီမံချက် စက်ဝန်း (HPC) တွင် မည်သည့်နေရာမှ ပါဝင်သနည်း။



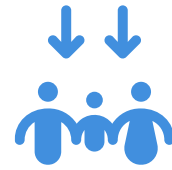
ဆန်းစစ်မှု ရလဒ်များကို မည်သို့ အသုံးပြုမည်နည်း



- ✓ ရလဒ်များသည်အဖွဲ့အစည်း အသီးသီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်းကို အထောက်အကူပြုသဖြင့် ထိရောက် မြန်ဆန်သည့် အကူအညီ များကို လျင်မြန်စွာ ပေးနိုင်ခြင်း



- ✓ ဘေးသင့် လူထုခံစားရမှုကို လျော့ချပေးနိုင်သည့် ပိုမိုထိရောက်ထိမိသည့် အကူအညီများကို ယင်းတို့ထံ ရောက်ရှိရန် သေချာစေခြင်း



- ✓ အစီအစဉ်ဆွဲရာတွင် ပိုမိုထိရောက်သည့်လူထုဗဟိုပြု အထူးသဖြင့် ထိခိုက် လွယ်သူများအတွက်ပါဝင်သည့် အစီအစဉ်အားအထောက်အကူဖြစ် စေသည်။

ဆန်းစစ်မှု ရလဒ်များကို မည်သို့ အသုံးပြုမည်နည်း



ကိုယ်စားပြုတင်ပြခြင်း နှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေခြင်း

- ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များမှ အစိုးရ၊ လူသားခြင်းစာနာထောက်ထားမှုအသိုင်းအဝန်း၊ လူထုနှင့် အလှူရှင်များ မှ အထောက်အပံ့ ပေးနိုင်ရေးအတွက် ကျွန်ုပ်တို့မှ ကိုယ်စားပြုတင်ပြ တောင်းဆိုနိုင်ရန်နှင့် ရံပုံငွေ ရရှိရေးတို့အတွက် အထောက်အကူပြုခြင်း
- လူ့အရင်းအမြစ်များ နှင့်ရံပုံငွေများအား ခွဲဝေခြင်းကို အထောက်အကူ ပြုခြင်း



နောက်ဆက်တွဲ လေ့လာဆန်းစစ်မှုများ

- Rapid Assessments များသည် လုပ်ငန်းစဉ်၏ပထမအဆင့် ဖြစ်သည်။ အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ထို့ထက်ပိုပြီးအသေးစိတ်သွား ရမည့် ကဏ္ဍအလိုက် ဆန်းစစ်မှုများ အတွက် ရှေ့ပြေးဖြစ်သည်။

ဆန်းစစ်မှုများက ဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။



ဘေးတုံ့ပြန်မှုအတွက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရ သို့မဟုတ် လူသားခြင်း စာနာသည့် အသိုင်းအဝိုင်းတို့၏ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု



အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အစိုးရတို့သည် အရင်းအမြစ်များကို ဗျူဟာမြောက် မည်သို့ ဦးစားပေး ခွဲဝေမည်။



ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မည်သည့် သဘောသဘာဝ၊ အတိုင်းအတာနှင့် အသေးစိတ် အချက်အလက်



တုံ့ပြန်မှုလုပ်ဆောင်ရာတွင် လက်တွေ့ကျသည့် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်များကို ပေါင်းစပ် ပါဝင်စေခြင်း

“

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

”